

Zbornik sudske prakse

Predmet C-258/16

**Finnair Oyj
protiv
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Korkein oikeus (Vrhovni sud, Finska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zračni prijevoz – Montrealska konvencija – Članak 31. – Odgovornost zračnih prijevoznika za predanu prtljagu – Zahtjevi glede oblika i sadržaja pisane pritužbe upućene zračnom prijevozniku – Pritužba podnesena elektroničkim putem i registrirana u informacijskom sustavu zračnog prijevoznika – Pritužba koju je zastupnik zračnog prijevoznika podnio u ime osobe koja ima pravo na isporuku”

Sažetak – Presuda Suda (treće vijeće) od 12. travnja 2018.

1. *Međunarodni sporazumi – Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu – Nadležnost Suda za tumačenje odredaba te konvencije*

(Montrealska konvencija iz 1999.)

2. *Prijevoz – Zračni prijevoz – Uredba br. 2027/97 – Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu – Odgovornost zračnih prijevoznika za predanu prtljagu – Zahtjevi glede oblika i sadržaja pisane pritužbe upućene zračnom prijevozniku – Doseg*

(Montrealska konvencija iz 1999., čl. 31. st. 2., 3. i 4.)

3. *Prijevoz – Zračni prijevoz – Uredba br. 2027/97 – Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu – Odgovornost zračnih prijevoznika za predanu prtljagu – Zahtjevi glede oblika i sadržaja pisane pritužbe upućene zračnom prijevozniku – Pritužba podnesena elektroničkim putem i registrirana u informacijskom sustavu zračnog prijevoznika – Dopuštenost*

(Montrealska konvencija iz 1999., čl. 31. st. 3.)

4. *Prijevoz – Zračni prijevoz – Uredba br. 2027/97 – Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu – Odgovornost zračnih prijevoznika za predanu prtljagu – Zahtjevi glede oblika i sadržaja pisane pritužbe upućene zračnom prijevozniku – Pritužba podnesena elektroničkim putem i registrirana u informacijskom sustavu zračnog prijevoznika – Pritužba koju je zastupnik zračnog prijevoznika podnio u ime putnika – Dopuštenost – Uvjet – Mogućnost da putnik provjeri točnost teksta te pritužbe i da ju, prema potrebi, izmijeni ili dopuni ili čak zamijeni prije isteka predviđenog roka*

(Montrealska konvencija iz 1999., čl. 31. st. 2. i 3.)

5. *Prijevoz – Zračni prijevoz – Uredba br. 2027/97 – Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu – Odgovornost zračnih prijevoznika za predanu prtljagu – Materijalni zahtjevi glede pritužbe upućene zračnom prijevozniku – Obveza obavješćavanja tog prijevoznika o prouzročenoj šteti – Nepostojanje drugih zahtjeva*

(Montrealska konvencija iz 1999., čl. 17. st. 2. i čl. 31. st. 1. do 4.)

1. Vidjeti tekst odluke.

(t. 20., 21.)

2. Članak 31. stavak 4. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz, zaključene u Montrealu 28. svibnja 1999. i odobrene u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2001/539/EZ od 5. travnja 2001., treba tumačiti na način da u rokovima iz stavka 2. tog članka pritužba treba biti predana pisanim putem, u skladu sa stavkom 3. tog članka, pod prijetnjom nedopuštenosti svake vrste tužbe protiv prijevoznika.

U vezi s time, prije svega, iz članka 31. stavka 2. Montrealske konvencije proizlazi da, u slučaju nastanka štete, osoba koja ima pravo na isporuku mora pritužbu uputiti zračnom prijevozniku bez odgode nakon otkrića štete, a najkasnije u rokovima predviđenima tom odredbom, za prtljagu odnosno teret. Nadalje, u skladu s člankom 31. stavkom 3. te konvencije, svaka pritužba mora biti sastavljena u pisanom obliku i predana ili poslana u rokovima predviđenima za tu pritužbu.

Međutim, odredbe stavaka 2. i 3. članka 31. Montrealske konvencije komplementarne su naravi. Dok se člankom 31. stavkom 2. te konvencije samo određuju rokovi za podnošenje različitih vrsti pritužbi zračnom prijevozniku, njezinim člankom 31. stavkom 3. pojašnjavaju se, s jedne strane, načini upućivanja tih pritužbi prijevozniku i, s druge strane, u kojem se obliku te pritužbe moraju podnijeti, pri čemu to pojašnjenje ne može utjecati na obvezu poštovanja rokova predviđenih u spomenutom članku 31. stavku 2.

Iz toga proizlazi da stavke 2. i 3. članka 31. Montrealske konvencije, promatrane zajedno, treba tumačiti na način da se njima utvrđuje da pritužba mora biti podnesena pisanim putem i upućena zračnom prijevozniku u rokovima predviđenima spomenutim člankom 31. stavkom 2. Nadalje, vodeći računa o posebnom međuodnosu stavaka 2. i 3. članka 31. Montrealske konvencije, kako je pojašnjen u točki 26. ove presude, ne može se smatrati da je pritužba valjano upućena zračnom prijevozniku u predviđenim rokovima, u smislu stavka 4. tog članka, ako nije podnesena u pisanom obliku, kako se to zahtijeva njegovim stavkom 3.

(t. 24.-27., 30., 31., t. 1. izreke)

3. Pritužba poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, registrirana u informacijskom sustavu zračnog prijevoznika, udovoljava zahtjevu pisanog oblika, predviđenom člankom 31. stavkom 3. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz, zaključene u Montrealu 28. svibnja 1999.

Slijedom navedenog, pridjev „pisan” u kontekstu članka 31. te konvencije valja razumjeti kao skup grafičkih znakova koji imaju određeno značenje, neovisno o tome jesu li sastavljeni rukom, ispisani na papiru ili registrirani u elektroničkom obliku.

(t. 35.-37., t. 2. izreke)

4. Članak 31. stavke 2. i 3. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz, zaključene u Montrealu 28. svibnja 1999., treba tumačiti na način da mu se ne protivi smatranje zahtjeva pisanog oblika ispunjenim u slučaju kad zastupnik zračnog prijevoznika prijavu

štete, uz znanje putnika, pisano unese u informacijski sustav tog prijevoznika, bilo na papiru bilo elektronički, ako taj putnik može provjeriti točnost teksta pritužbe, kako je sastavljena u pisanom obliku i unesena u taj sustav, te je prema potrebi izmijeniti i dopuniti odnosno čak zamijeniti prije isteka roka predviđenog člankom 31. stavkom 2. te konvencije.

Iako je odgovornost podnošenja pritužbe isključivo na putniku, iz formulacije članka 31. Montrealske konvencije nipošto ne proizlazi da on ne može koristiti pomoć drugih osoba prilikom podnošenja te pritužbe. Mogućnost da koristi pomoć drugih osoba omogućava putniku, kao što je to bio slučaj u glavnom postupku, da koristi pomoć zastupnika zračnog prijevoznika za sastavljanje transkripta njegove usmene izjave u pisanom obliku i unošenje u informacijski sustav tog prijevoznika, predviđen u tu svrhu.

Međutim, ne može se zaniijekati da su interesi putnika i zračnog prijevoznika u kojem je zastupnik zaposlen različiti, čak suprotni. Naime, prvi tvrdi da postoji šteta na njegovoj prtljazi, dok bi drugi trebao preuzeti odgovornost. Međutim, cilj zaštite interesa potrošača u međunarodnom zračnom prijevozu kao i potreba osiguravanja da zastupnik vjerno i lojalno izradi transkript usmene izjave putnika mogu se dostatno zajamčiti osiguravanjem mogućnosti putnika o kojem je riječ da provjeri točnost teksta pritužbe, kako ga je zastupnik zračnog prijevoznika pisano sastavio i unio u informacijski sustav, i da ga, prema potrebi, izmijeni ili dopuni ili čak zamijeni prije isteka roka predviđenog člankom 31. stavkom 2. Montrealske konvencije.

(t. 42, 44.-47., t. 3. izreke)

5. Članak 31. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz, zaključene u Montrealu 28. svibnja 1999., treba tumačiti na način da ne postavlja dodatne materijalne zahtjeve za pritužbu, uz onaj da tog zračnog prijevoznika treba upoznati s nastalom štetom.

Iz te formulacije proizlazi da je cilj pritužbe poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, upućene zračnom prijevozniku, obavijestiti o tome da predana prtljaga nije isporučena u dobrom stanju i u skladu s prijevozničkim dokumentom ili podacima zabilježenima na nekom drugom sredstvu iz članka 3. stavka 2. te konvencije.

Nadalje, kad je riječ o kontekstu članka 31. stavka 1. Montrealske konvencije, valja istaknuti da je, u skladu s prvim dijelom prve rečenice njezina članka 17. stavka 2., prijevoznik odgovoran za pretrpljenu štetu u slučaju uništenja, gubitka ili štete na predanoj prtljazi.

Iz toga proizlazi da članak 31. stavak 1. Montrealske konvencije, u vezi s prvim dijelom prve rečenice njezina članka 17. stavka 2., treba tumačiti na način da je cilj pritužbe putnika o kojem je riječ, poput one podnesene u glavnom postupku, obavijestiti zračnog prijevoznika o postojanju pretrpljene štete. Međutim, s obzirom na to da iz odgovora na prvo i drugo pitanje proizlazi da se člankom 31. stavcima 2. do 4. prije svega samo pojašnjavaju rokovi za podnošenje različitih vrsta pritužbi koje se upućuju prijevozniku, zatim, na koji način i u kojem obliku sve te pritužbe valja uputiti prijevozniku te, naposljetku, posljedice nepoštovanja svih tih zahtjeva, tim se člankom ne postavlja nikakav materijalni uvjet za te pritužbe.

(t. 50.-54., t. 4. izreke)